

KARTA KURSU

Nazwa	Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa	
Nazwa w j. ang.	Psychological aspect of security	
Koordynator	dr Dariusz Hybś	Zespół dydaktyczny
		dr Dariusz Hybś
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kształcenia jest wprowadzenie uczestników w problematykę psychologicznych aspektów bezpieczeństwa oraz rozwinięcie ich rozumienia mechanizmów kształtujących poczucie bezpieczeństwa jednostki i społeczeństwa. Kurs obejmuje podstawowe pojęcia psychologiczne, relacje między psychologią a bezpieczeństwem, w tym system zaangażowania społecznego i reakcje obronne, a także analizę zagrożeń oraz wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na poczucie bezpieczeństwa. Uwzględnia również zagadnienia potrzeb i wartości w kontekście bezpieczeństwa, podstawy oceny stanu bezpieczeństwa w Polsce oraz rozwijanie umiejętności związanych z bezpieczeństwem osobistym.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza z zakresu nauk społecznych.
Umiejętności	Umiejętność analizy prostych zjawisk społecznych oraz interpretacji podstawowych pojęć.
Kursy	Brak wymagań dotyczących wcześniejszego ukończenia specjalistycznych kursów.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01, Student zna i rozumie terminologię z obszaru nauk o bezpieczeństwie w zakresie ich źródeł oraz filozoficznych, społeczno-kulturowych, pedagogicznych, historycznych, psychologicznych, prawnych i biologicznych podstaw bezpieczeństwa.	K1_W01,
	W03, Dysponuje wiedzą na temat wyzwań i zagrożeń współczesnego świata w tym epidemii, pandemii, chorób cywilizacyjnych, chorób zakaźnych, zagrożeń naturalnych, klęsk żywiołowych i zagrożeń wynikających z rozwoju cywilizacyjnego i bioterroryzmu, a także posiada wiedzę w zakresie zasad zrównoważonego rozwoju, aspektów prawnych i procedur związanych z przeciwdziałaniem zagrożeniom zdrowotnym oraz specyfiką działań ratowniczych podejmowanych w sytuacji nadzwyczajnych.	K1_W03,
	W07, Dysponuje wiedzą z obszaru projektowania działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie promocji oraz ochrony zdrowia i życia człowieka w ujęciu formalnym i poza formalnym zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju. Posiada wiedzę związaną z projektowaniem efektywnej profilaktyki bezpieczeństwa.	K1_W07,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01, Student Umie i potrafi posługiwać się zaawansowaną terminologią stosowaną w naukach społecznych, omawiając problematykę z obszaru nauk o bezpieczeństwie oraz nauk o polityce i administracji rozwiązując problemy z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego. Samodzielnie planuje własne uczenie się przez całe życie umożliwiające aktualizację posiadanej wiedzy.	K1_U01,
	U03, Posiada umiejętność interpretacji zjawisk społeczno-kulturowych oraz indywidualnego i zespołowego projektowania i realizacji w oparciu o nią innowacyjnych działań ukierunkowanych na profilaktykę, edukację i promocję zdrowia publicznego oraz upowszechnianie kultury fizycznej.	K1_U03,
	U06, Potrafi przewidywać skutki podejmowanych działań oraz poddawać ewaluacji i autoocenie własne programy profilaktyki bezpieczeństwa zdrowotnego, a także krytycznie ocenia przydatność stosowanych działań, metod i procedur w kształtowaniu środowiska i kultury bezpieczeństwa zdrowotnego realizowanych w wymiarze lokalnym i krajowym.	K1_U06,

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, Student propaguje zdrowy styl życia, uzasadnia znaczenie stylu życia dla zdrowia fizycznego i psychicznego człowieka oraz rangę pierwszej pomocy w ratowaniu zdrowia i życia innych ludzi. Podejmuje działania na rzecz środowiska lokalnego oraz działania na rzecz rozwiązywania problemów zdrowotnych i społecznych.	K1_K01,
	K06, Szanuje i propaguje wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz nauk pomocniczych i pokrewnych, a także wykorzystuje ją w praktyce.	K1_K06,
	K09, Jest gotów nawiązywać współpracę z innymi instytucjami i osobami w rozwiązywaniu problemów, prowadzić negocjacje, szukać konstruktywnego porozumienia.	K1_K09,

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	15									

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład informacyjny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych PowerPoint, połączony z elementami dyskusji, umożliwiającą aktywne uczestnictwo studentów, wymianę poglądów oraz analizę omawianych zagadnień z zakresu psychologii bezpieczeństwa.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Aktywność
W01								x					
W03													x
W07								x					
U01								x					
U03													x
U06													x
K01								x					
K06								x					
K09													x

Kryteria oceny	<p>Obecność na zajęciach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszczalne są maksymalnie 2 nieobecności nieusprawiedliwione, - większa liczba nieobecności wymaga zaliczenia materiału poprzez sporządzenie dodatkowej pracy pisemnej.
----------------	--

Uwagi	<p>W przypadku realizacji indywidualnego programu studiów warunki zaliczenia ustalane są indywidualnie z prowadzącym, po przedłożeniu zgody na indywidualny tok studiów.</p>
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

I. Psychologia – podstawowe pojęcia:

- psychologia,
- procesy psychologiczne,
- klasyfikacja czynności,
- instynkt,
- świadomość,
- psychika.

II. Korelacja psychologii z bezpieczeństwem:

- poczucie bezpieczeństwa,
- bezpieczeństwo,
- system zaangażowania społecznego.

III. Zagrożenia:

- reakcje obronne,
- atak, ucieczka, zamknięcie się,
- ocena stanu bezpieczeństwa w Polsce,
- bezpieczeństwo osobiste.

IV. Czynniki wpływające na poczucie bezpieczeństwa:

- czynniki zewnętrzne,
- czynniki wewnętrzne,
- poczucie poinformowania,
- poczucie pewności, stabilizacji,
- poczucie zatrzymania się w społeczeństwie,
- poczucie sprawstwa.

V. Czynniki kształtujące poczucie bezpieczeństwa:

- doświadczanie lęku i strachu,
- doświadczenia dziecięce,
- samoocena,
- skłonność do ryzyka,
- neurotyczność a zrównoważenie emocjonalne,
- bierny egocentryzm.

VI. Psychologiczne zakresy bezpieczeństwa:

- bezpieczeństwo jako potrzeba,
- bezpieczeństwo jako wartość.

Wykaz literatury podstawowej

1. Hołyst B., *Psychologia kryminalistyczna*, Warszawa 2018.
2. Marciniak E. M., *Psychologiczne aspekty poczucia bezpieczeństwa* [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.) *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa Wybrane zagadnienia*, Warszawa 2009.
3. Szafrńska E., Szoldek A., *Psychologia na rzecz bezpieczeństwa publicznego*, Szczytno 2009.
4. Nęcka E., *Psychologia Wprowadzenie*, Warszawa 2023.
5. Zimbardo P., Gerrig Richard, *Psychologia i życie*, Warszawa 2008.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Borkowski J., *Człowiek zagrożony i niebezpieczny: socjologia i psychologia zagrożeń*, Warszawa 2011.
2. Dupuis L., *Bezpieczeństwo osobiste ...kradzież, napad, włamanie, oszuści, parking, bankomat, dokumenty, torba, telefon, klucze, opiekunka do dzieci... Poradnik nie tylko dla kobiet*, Warszawa 2006.
3. Farnicka M., Liberska H., Niewiedział D., *Psychologia agresji*, Warszawa 2016.
4. Hybś D., *Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa – dylematy i propozycje edukacyjne* [w:] W. Sokołowski, H. Sommer, J. Fabisiak, G. Zakrzewski (red.) *Quo Vadis Securitologia Varia*, Rzeszów 2024.
5. Hybś D., *Psychologia bezpieczeństwa* [w:] O. Wasiuta, S. Wasiuta, (red.) *Encyklopedia bezpieczeństwa T. 6*, Kraków 2023.
6. Kuczabski M., *Psychologia zagrożeń i bezpieczeństwa*, Tom 1 i 2, Warszawa 2020.
7. Polończyk A., *Poczucie bezpieczeństwa* [w:] O. Wasiuta, R. Klepka, R. Kopeć (red.) *Vademecum bezpieczeństwa*, Kraków 2018.
8. Wasilewski P., Gołębiowski A., *Podstawy psychologii zagrożeń*, Wrocław 2012.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		30
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1